

imminentem , geminas dein figuras muliebri habitu , scutô instructas , prior caput parmâ oblegit , altera ad pedes depangit , porrectâ in Cæsarem nostrum dexterâ. Fama , & Tempus Caput Augusti supervolant , illa C. initialem Carolini Nominis litteram , Temporis simulacrum , alterum item C. manibus præferentes , & jungentes , circulum conficiunt , æternitatis Symbolum ut Pierio Valeriano placet. Quid his velimus , audi. Providentiâ inferiora regi non Christianarum tantum , sed cultiorum omnium gentium sensus est , hanc primam respiciat , quisquis homo , ne dicam Christianus , est. Huic Providentiæ Optimi Numinis , & nos debemus , & debere nos profiteamur introitum nostrum , ingressum , & illud , quod Paulus ait ; *Quod Sumus.* Illa , illa est quæ Regum , quæ Cæsarum corda movit , ut vellent , quod & amplissimè præstiterunt , benefacere , tueri , fovere. Hac causa desumptam ex Psalte Regio legis Epigraphen :

Sæculum nostrum in illuminatione vultûs Tui.

Psal. 89. 8.

Jam , quod Fama C. Carolini nominis initium manu teneat , nemo nescit quam semper illa huic nomini famula sit. C. illud temporis , centenarii annorum curriculi expleti index , quod priori junctum , circulum efficit , an non illud nobis , quantum humanitûs fas est , æternitatem spondet ? quam ipsam in scheda ponè deflue Augustissimo Cæsari nostro advovemus carmine , quod olim Claudianus cecinit , annum præsentem , & votum referente :

- - - sIC sIt sVb Cæsare terra
perqVe ManVs hVIVs traDIta gentIs eat.

Leopoldum I. , & Josephum I. glor. mem. Cæsares bina latera ostendunt , illum , quod Conventibus , gratiis , Privilegiis auxerit , hunc quod Paternis insistens vestigiis ea rata habuerit , & plura prioribus Beneficentissimus addiderit. De Carolo Aug. ne quære ; extendit cum sole manus , & Gratias diffuso etiam orbi dispensat , vicinos non despicit , quare verbis scripturæ spem nostram exponimus :

Protegam dexterâ meâ , Ex 33. v. 22.

Spem nostram cum diximus , erravimus , injurius est Optimo Principi qui tantum sperat , præsentissima ejus semper Beneficia spei locum non relinquunt. Ostendit id nobis non unô negotiô , non una vice , semper tutor , semper Clementissimus noster , non in suis tantum terris , nostrorumque jurium assertor , & Conservator. Quantum effecerit , sentit etsi ringatur , invidia.

Jam Aquilam Cæsareæ Domûs alitem ubi potius requiras , ac in limine Cæsareæ Domûs ? Jure talem nostram dicimus , non protectione tantum , quâ gloriamur , sed & viciniâ , velut cate-

nâ Augustæ ædi junctam. Excubitrice hac nîl aduersi metuimus, inania sunt molimina cum Aquila portæ Custos, & tutrix est. Et verò nonne vides Matronam scutum Austriadum insignibus notatum, in sublime tollentem, cui seqq. inscripta sunt:

Præsidium, & dulce decus meum. Hor.

Protectricem hanc manum Cæsaris exertâ dexterâ implorat Religio nostra, Matronæ specie, ab eâque sibi, tuitionem, Stabilitatem perpetuitatémque spondet verbis à Martiale mutuatis

L. 8. Epigr.

Satis est banc mihi nosse manum.

Sed ne te fugiant Spectator, quæ procul oculis scuto inscripta sunt, cape: in illo Leopoldi:

Nec tanto Genitore minor

In illo Josephi: *Nec Fratrem corusco.* Claud.

Quibus verbis & Magnitudinem, & rerum gestarum gloriam M. Parentis, simul & fortunam Victoriosi Fratris in unum confluisse CAROLUM insinuat. In medio legere est:

Imp. Cæs.

CAROLO VI.

Pio, Fel. Vict. PP.

&

Aug. Domui Austriacæ

Æternæ gratitud. ergo

Con. Aug. Excalc.

L. MM. P.

Largire DEVS ut quem Pium, Felicem, Victorem dicimus hærede etiam masculino Reparatorem orbis salutemus. O! quod terrena moderaris Numen! aspira votis! nos ejusmodi desiderio entheati, quod angustæ tabellæ non capiebant, chartæ mandamus:

Nascere Magne Puer

Cui Pater æternas post sæcula tradat habenas

Quique regas orbem cum Seniore senex.

Claud. de Fil. Dom.

Nunc ad priorem Basilicæ portam declinemus. Et, in gradem structuram lapideis columnis insistentem. Pendulos, & implexos flores ne mirare Majus est cum omnia florent, & nobis nova temporis ætas incipit. Adde morem veterum quibus in publica lætitia solennis florum usus. Tholo imminet nubibus sublimis D. P. Augustinus jure illic collocatus, quod Ecclesiæ à quatuor Sæculis Patronus & Tutelarissimus sit, quodque eam sibi Fri-

deri-

derici III. Imp. cognomentô Pulchri ex voto vendicet. Hinc idem ipse Fridericus, qui structuram cœpit, sed fatô præventus non perfecit, geminos inter Fratres Ottonem & Albertum medius cernitur, geniô ad ejus pedes ichnographicam S. Ædes designationem ostentante. Tribus tabellis sequentia inscripta sunt, quæ annum, quô singula quæque ab Serenissimis his Fundatoribus gesta sunt, exhibent :

In Tabella media sub Friderico III. Aug.

Ædificari cœpit
Domus Domino *

* 3. Reg.
c. 6. v. 1.

à
FRIDERICO tertio Cæsare
S. P. A VgVstino
EX Voto DICata. *

* Annus
M CCG
XXX. quô
condi cœ-
pta est.

Ad dextram sub Ottone Duce Austriæ :

Otto II.
fratris aVspICIô
CœptVM opVs proseCVtVs est. *

* Idem an-
nus quô fa-
bricam abs
Fratre cœ-
ptam con-
tinuavit.

Ad lævam sub Alberto item Duce :

ALbertVs II.
DVX pariter & FVnDator
soLennIbVs rItIbVs
ConseCrarI IVsIt. *

* Factum
id M CCG
XLIX. ut
Bulla Con-
secrat.

Senæ illæ, quæ basi insunt Matronæ totidem Virtutes no-
tant : 1. Religionem, & 2. Fidem ab Augustino verbo, & scriptis
gloriosissimè defensas. 3. Sapientiam cui velut foli nihil fuit im-
pervium, 4. Vigilantiam quâ pro Ecclesia, pro Religiosis quos
instituit, pro grege subdito excubias egit. 5. Victoriâ de herese
post proculcatos innumeros heterodoxos, Manetem præprimis,
Donatum, & Pelagium; ac tandem 6. Ejus ingentem Benefi-
centiam quam velut ubere copiæ cornu vivens in egenos, inter
cælites receptus in sui cultores effundit.

Altera, quâ ad Lauretanam ædem est aditus, porta, quod
structuram attinet, priori consimilis est, si Cæsarum, si Virtu-
tum simulacra excipias, quodque vertici ejus fabricæ Lauretanæ
Virginis imago immineat. Quid illi inquires cum sæculari Festo?
Multum enim verò; *Sæculorum illa Panegyris, & temporum Felicitas**
vel si cum Dion. Areopag. sentias: *Felicitatis insigne est**. An non
jure hoc insigni, præ illo Romanorum ancili, gloriamur?

* Anonym.
apud Cels.
in Ruth mi-
hip. 51.
* Dion. in
in Ep. ad
Paulum a-
pud Nax-
era S. J. in
Judith fol.
Cæ-
mili 705.

Cæsarem quem aspicias Imperatorio habitu Ferdinandus II. est, acerrimus Religionis vindex. Hic Discalceatæ Augustiniano- rum Religioni unô ab hinc Sæculô hanc Basilicam credidit, atque coloniis Pragâ ductis Conventum perpetuô stabilivit. Idem te subjecta Tabella docet :

Deut. 26.
v. 9.

Introduxit
Ad locum istum *
ferDnanDV's seCVnDV's
AVgVftVs.

Dextrâ Magni Progenitoris Magnam Sobolem Ferdinandum III, intueri, aræ majoris Clementissimum conditorem :

ferDInanDV's tertIV's
AVgVftVs
prInCIpl's aræ fVnDator. *

* Structa
est MDC
XXXV.

Sinistrâ Eleonoram Mant. Ferdinandi II, secundam Conju- gem, quæ Sacellum Lauretanum apparavit :

ELeonora MantVana
LaVretI fVnDatrIX. *

* Structum
est MDC
XXVII.

Matronæ illæ, & Heroïnæ in basi collocatæ bis tres sunt. Illa quæ solem capite, coronam stellis textam manu tenet, pedibus lunam proculcat, vel se ipsâ *Mariæ Gloriam* significat, quæ solis claritatem excedit, vicissitudines, & quod est humanæ mutabilitatis, plantis proterit. Illa quæ Mariæ nomen, amictum quidem amicis radiis, sed fulmine quoque in Dæmonem jacto metuendum, præfert, quid sibi vult aliud, quàm *triumphos*, & *vi- ctorias* referre, quas adversus Tartareum Draconem homines ejus Nominis auspiciô reportârunt? Heroïnæ illius ne mirare pectus loricâ, caput galeâ tectum. DEIparam Ferdinandus II, August. *Archistrategam Exercituum* suorum fecit, veterum sic Imperato- rum in Virginem pietatem, & fiduciam renovavit, qui DEI Ge-

* Nicetas
Chron. in
AlexioDu-
ca.
* Idem de
Joan.Com-
neno.
* Greg.Ni-
com, S. 3.
de S. Deip.
* Id. Ser. 6.
* Richard.
à S. Laur.
* Id. L. 2.
de Laud.
Virg. p. 5.

nitricis imaginem Belli Sociam ascivêre * cui *victorias ut Collegæ Imperii invictæ acceptas ferebant* * quique illam *Imperii robur* * & *Firmis- simum trophaum* habuêre. * Et armavit se illa Ferdinando bella- tura, vindicem eduxit gladium, quo Lauretana Mater Lauros, commilitioni suo, demessuit. *Olivam* quod quarta præferat, signum est Mariam *Reconciliatricem Orbis* * esse. Quinta, quæ ignem in *Altari Mariæ nomine signato* fovet, ejus cultores illius ju- bet esse memores, quod de ea Richardus à S. Laurentio scripsit * *Maria dicitur Altare placationis Domini, qui placatur erga peccatores, cum super hoc Altare offerunt dona, & sacrificia sua.* Et demum *sec- unda quæ Liliun manu ostendit Puritatem Virginis nunquam læsam de-* mon-

monstrat , talémque à Marianis Clientibus exigit. Atque hæc Ecclesiæ exterior facies est.

Interiorem Iustraturi , à Principe ara sumamus initium : Ea ad architectonicas regulas , columnis , porticibus , quæ artifex pennicillus efformavit elegantissima , superiore parte Providentiam Numinis oculô adumbratam exhibet , quæ radiis sparsis totum fastigium illustrat. Inde Famam videre est sonorum æs animantem dextrâque Austriacorum Cæsarum insigne præferentem , ut publicô vel hinc testimoniô sciat mundus ; post Optimum in Cœlis DEUM , Austriadum Augustissimam esse Domum , quæ minimam Religionem nostram à teneris fovit , educavit , Cœnobiis , Gratiis , Privilegiis amplissimè auxit , id quod gratissima testificatione palam eloquimur. Medium Altaris imago implet , quæ Divum Patrem Augustinum triumphantem in cœlo ostendit , manibus versùs astra porrectis seu pro suis ad Numen intercessurus , seu eisdem benedicturus , seu Sæculari huic , & illi geminæ , solennitati applausurus. Ponè eam D. M. Monicam , Nicolaum Tolentinatam , atque alios aliquot Augustiniani instituti videre est , plurium capax non erat locus , omnium , nec ipsa , quantumcunque magna Basilica.

Lateribus , ac columinis præter peristromata sericea Tabellas , & grandia scuta picturis , floribusque ornata , numero XVII. appendi fecimus , emblematis potissimùm instructa , quæ , quoniam nil abstrusum , aut obscurum in se continent , elucidatione non indigere judicavimus.

Quod aram attinet D. Joannis Nepomuceni M. singulari ornatu conspicuam ; non una causa est ejus diei Festa recordatio , sed quòd ista ipsa dies sit , quâ ante centum annos ab Augustissimo Ferdinando indroducti sumus. Adde verosimile esse , cæptæ hujus Ecclesiæ , & nati hujus gloriosi Martyris eundem esse annum.

* Mentem nostram sequentibus explicuimus :

Sacrationi Jano
D. Joann. Nep. M,
Cui , uti & huic Basilicæ
Idem fuit natalis annus ,
Qui eo die
Quò olim exemptus est Sæculo *
Nobis aperuit Sæculum.

* Sequimur eos Historicos qui natum dicunt Anno 1330. vel 31. vel 32.

* Fuit dies 16. Maji.

Satis est Lector , satis est Spectator si probus , si amicus es ,
si inimicus , plura , vidisti , plura cœpisti , vel cœpisse tibi visus
es , quam velles , quàm nos vellemus . Cuique suum sit judi-
cium , nobis hæc unica , quod ex animi sententia dicimus , fuit
intentio :

Gratitudinem in DEum T. O. M.
Inque
Augustissimam Austriacam Domum
In hac sæculari , & bis sæculari
solemnitate
Publicò aliquò monumentò
testandi.

FINIS.

